Römm er sú taug
Frásögn af strokuhesti.

1 blað qto.

1.

„Römm er sú taug...."

Embættismaður nokkur í Norðurlandi flutti sig búferlum og til embættis síns í Suðurlandi. Síðan eru liðin rúm 60 ár. Hvöt annars fóru, er embættismaðurinn þessi flutti úr sér að norðan, hingað suður, flutti hann með sér fola tvo, annan tólfvetran að lit, 4 vetra, hinn rauðskjóttan, 5 vetra; báðir voru þeir hestefni góð, vaðin gæðingsefni, enda vel tamdir. Hinn liðni, hestarnir voru árið 19 og 20 vetra gamlir og var hinn yngri felldur vegna fótveiki. Tveim dögum síðar var eldri hestinum hrossinu og fannst hann hvergi, hvarvetna sem leitað var; menn hélduð, að hann hefði farið sér að voða, en til vonar og varu auglýstir eigandi hans eftir honum í fjárréttir.

Tveim mánuðum síðar fékk embættismaðurinn eigandi hestsins bréf um það að norðan, að hestur-inn hefði komið fram í ba fleim, er hann hafði fæðst í fyrri ísárum, ábýlisjörð embættismannsins sem fór var. Hann hafði leitað austur stöðva sinna og stallbræðurinn, sem nú var fallinn frá og stóðhestur hafði samvistum við hann og hrossin hrundu undan honum inn á eða: Hann fann hann hvergi, hvarvetna sem hann leitaði, enda unnu hann hafa ræmt grun á, að eitthvað mundi hafa komið fyrir hann, eftir það, að hann var sóttur og rakleiðis leiddur heim á bæjarhlaðið, enda hafði hann hrapað einhvern einkennilegan smell þarna heimanað. – Athugað var það, að hann sá hvergi vín sínum eftir það. – Hvar þeir voru báðir saman, höfðu þeir unnið sér vel, nauðaðst skilið einastund, en úr voru þeir skildir. Hvar var þá hugfróun að finna fyrir hinn aldraða vin, er eftir var? – Hvarfi hann þá eftir austurstöðvum fleiru hryssu og þangað leitaði hann nú, er sannfylgdarfélagi hans var horfinn og söknuður sár astur. Fjórtán árin höfðu eigi eytt þeim austurminningum.

— o —

Þannig er hrjóstrugur dýrsins oft og einatt hundsins vinaböndum hvert við annað, og þegar þau brestur, rýfast upp fyrir þeim minningarnar og ungdómsárin frá austurstöðvunum; þá er þá úr sögunni og vinaríkisins og þar er hugguninni að leita, við það hatur og fjandskap þá, hatur og hroði, sem þar ólu aldur sinn á austurslóðum og lágu sér saman, sem „Römm".

Dýrin eru minnisgóð, þau geta glaðst og grátið, eins og vér menniskin, en þeim er varnað málsins og því skilji um vér þau eigi. En minnum það, að þau hafa tilfinningar, eins og vér!

Jón Pálsson